

SUPRAKONDYLYCKÁ ZLOMENINA HUMERU

Zlomeniny v oblasti lakťa sú „doménou“ detskej traumatológie, najmä suprakondylická zlomenina humeru. Práve lakeť predstavuje oblasť, kde je v súčasnosti jednoznačne preferovaná anatomická zatvorená repozícia (napravenie) a technicky správne vykonaná perkutánna osteosyntéza (fixácia kovovými drôtmí cez kožu). Z prednáškových prezentácií jednotlivých slovenských pracovísk je zrejmé, že tieto zlomeniny sú liečené často neadekvátne, rôznymi metódami, nie sú akceptované exaktné indikačné kritériá. Nezriedka bývajú výsledkom funkčné a kozmetické defekty. Preto je jedným z cieľov práce poukázať na komplexný pohľad na túto problematiku všetkým, ktorí riešia suprakondylické zlomeniny humeru, s pohľadom podporeným vlastnými skúsenosťami a vzťahom autora.

KLASIFIKÁCIA DETSKÝCH ZLOMENÍN V OBLASTI LAKŤA

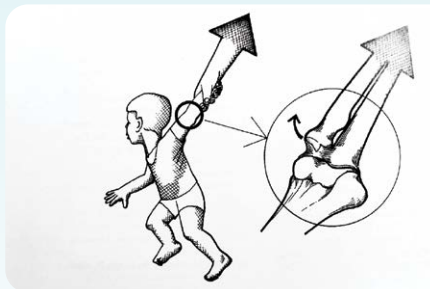
Delenie zlomenín detského lakťa nie je jednotné. **Z anatomického, patofyziologického hľadiska je všeobecne najpoužívanejšie klasické a zároveň podrobné delenie zlomenín detského lakťa na:**

1. suprakondylické zlomeniny humeru (SZH),
2. zlomeniny radiálnej časti kondylu,
3. zlomeniny mediálnej časti kondylu,
4. zlomeniny radiálneho epikondylu,
5. zlomeniny mediálneho epikondylu,
6. interkondylické zlomeniny,
7. separácia celej distálnej epifyzy humeru,
8. zlomeniny krčka a hlavičky vretennej kosti,
9. zlomeniny olekranonu lakťovej kosti,
10. pronatio dolorosa,
11. zlomeniny spojené s vykĺbením v lakti.

Na Klinike detskej chirurgie (KDCH NÚDCH) ročne operujeme vyše **250 zlomenín v oblasti lakťa**, z toho predstavujú SZH minimálne dve tretiny až tri pätiny. Z tohto množstva úrazových diagnóz by mali rodičia alebo sprievodcovia detí jednoznačne vedieť o poranení, ktoré sa volá „pronatio dolorosa“.

Je to najčastejší úraz v oblasti detského lakťa. Obvykle sa vyskytuje vo veku do 3 – 4 ro-

Vzniká na anatomickom podklade charakteristickom pre tento vek. Keďže malé dieťa ešte nemá dostatočne vyvinutý krčok a hlavu na vretennej kosti, a prstencový väz, ktorý fixuje vretennú kosť k lakťovej kosti (ligamentum anulare), pri potiahnutí za ruku predlaktie prekĺzne cez „malú“ hlavu vretennej kosti a vmedzeri sa do kĺbu (obr. č. 1). Niekedy sa tento väz môže aj ľahko natrhnúť. Dieťa s bolestivou pronáciou je väčšinou ešte malé, takže

Obr. č. 1:
Pronatio dolorosa (subluxatio capitis radii perianulare)

kov (typické sú dojčatá, keď začínajú chodiť, a batolatá vedené za ruku, aby nespadli do blata).

komunikácia s ním je limitovaná, priam až nemožná. Toto poranenie podmieňuje „alarmujúci“

stav, keď malé dieťa drží hornú končatinu bezvládne, nemôže ju zohnúť v lakti, pričom lakeť nie je opuchnutý ani výraznejšie bolestivý. Predlaktie s rukou je mierne vtočené dovnútra (preto aj latinský názov pronatio dolorosa). Rodičia udávajú, že dieťa bolí celá horná končatina, ale nevedia povedať, kde presne. Málokedy sa priznajú, že dieťa bolo potiahnuté za ruku, lebo tento mechanizmus nepovažujú za dôležitý. Až po cielenej otázke sa dá zistiť, že dieťa bolo nesené alebo potiahnuté za jednu ruku. Obyčajne sa dozvieme, že dieťa spadlo, alebo rodičia úraz popierajú.

Rastom dieťaťa sa vytvoria normálne anatomické pomery do 6. – 7. roku života, neskôr už k tomuto úrazu nedochádza.

Skúsený lekár dokáže stanoviť diagnózu už „od dverí“. Pri jasnom obraze a potvrdení potiahnutia nie je potrebné robiť RTG snímku, ktorá je aj tak negatívna. Dôležité je o možnosti tohto poranenia vedieť a prísť čím skôr do chirurgickej ambulancie Oddelenia urgentného príjmu NÚDCH, kde túto diagnózu dokonale poznajú všetci lekári, pričom vedú okamžite pomôcť (ročne úspešne riešime vyše 300 týchto poranení). Časový faktor je veľmi dôležitý, pretože čerstvý úraz je pomerne rýchlo a ľahko napravitelný (napravenie býva jednoduché, väčšinou sprevádzané hlasným lupnutím v lakti a dieťa je prakticky ihneď bez ťažkostí). Pri zanedbanom úraze opuch v lakti narastá, čo podmieňuje stažené až nemož-

né ambulantné napravenie. Vtedy je potrebné končatinu aspoň na týždeň fixovať v sadre, aby opuch ustúpil, a manéver opakovať. Niekedy je nutné dieťa riešiť až v celkovej anestézii, dokonca operovať.

MUDr. Ľubomír Sýkora, PhD.

*Varenie
s Massimo*

Massimo[®]
RISTORANTE
~ SINCE 2006 ~

Keď varenie vyčaruje úsmev nielen na tanieri a aj na tvári.

